
Resum

En aquesta contribució s'estudia la interrelació entre variables demogràfiques de les llars i dels seus habitatges principals a Barcelona, en relació al seu context metropolità immediat. Les variables demogràfiques seleccionades han estat l'edat de la persona principal de la llar i la tipologia de la llar (unipersonal, monoparental, parella amb o sense fills i llars extenses). Les variables residencials estudiades han estat l'antiguitat, la superfície, el règim de tinença i l'accessibilitat per a persones amb problemes de mobilitat. Aquestes variables resumeixen les característiques principals dels parcs d'habitatges i permeten una comparació ràpida amb d'altres casos.

Els resultats mostren que Barcelona no és un conjunt homogeni pel que fa a les condicions d'inserció, ni pot ser totalment aïllat en l'anàlisi del seu context metropolità, perquè hi ha funcions residencials que són ofertes només pel municipi i d'altres que són compartides. Així, Barcelona comparteix certs elements, com la densitat urbanística, amb les ciutats que l'envolten. D'altres, com la superfície i d'altres trets de qualitat, mostren una elevada heterogeneïtat interna dins de Barcelona.

1. Introducció

L'estudi de l'habitatge des de la demografia cal realitzar-lo des de la integració en l'anàlisi de les característiques pròpies de la residència (del mateix habitatge, de l'edifici, de la localització o el tipus de tinença) i de la llar que hi resideix (fase del cicle de vida, tipologia familiar, característiques socials de la llar, etc.). Una tercera dimensió és la territorial, la distribució espacial de la població i de l'habitatge. El punt de partida, per tant, és que no existeix independència mútua entre aquestes tres vessants de l'anàlisi: certes característiques demogràfiques van associades a determinats trets residencials, i aquesta associació sovint es troba relacionada amb determinades ubicacions territorials.

En aquesta contribució s'estudiarà la interrelació entre variables demogràfiques de les llars i dels seus habitatges principals a Barcelona, en relació al seu context metropolità immediat. Les variables demogràfiques seleccionades han estat l'edat de la persona principal de la llar i la tipologia de la llar (unipersonal, monoparental, parella amb o sense fills i llars extenses). Les variables residencials estudiades han estat l'antiguitat, la superfície, el règim de tinença i l'accessibilitat per a persones amb problemes de mobilitat. Aquestes variables resumeixen les característiques principals dels parcs d'habitatges i permeten una comparació ràpida amb d'altres casos.

Pel que fa a la dimensió territorial, el focus principal de l'anàlisi és el municipi de Barcelona. La informació ha estat detallada a escala dels deu districtes del municipi. Al mateix temps, s'ha incorporat informació a efectes comparatius dels 36 municipis corresponents al Pla Estratègic Metropolità (PEM) en vigor, ja que la qüestió residencial de Barcelona no es pot analitzar de manera aïllada dels comportaments dels municipis propers. En aquest territori es pot suposar que hi són presents la majoria de combinacions possibles entre característiques de la població i de l'habitatge. Dins d'aquesta àrea la ciutat de Barcelona compliria només una part, important això sí, de les funcions residencials demanades per la població.

L'única font de dades estadístiques que permet una anàlisi aprofundida de les tres dimensions esmentades (habitatge, població, territori) és el Cens de Població, en la seva edició més recent de 2001. Permet la incorporació en l'anàlisi de moltes variables, així com explorar la diversitat territorial a escala local, fins i tot, inframunicipal. Tanmateix, d'ençà la data de realització del cens, tant Barcelona com el conjunt de Catalunya i d'Espanya han experimentat canvis socials i econòmics d'importància, potser el principal d'ells la intensificació de la immigració exterior. Per aquest motiu, farem una síntesi dels trets principals que tenen un caràcter més estable i que, per tant, són més probables de sintetitzar la situació actual. Es deixa per a d'altres contribucions del Centre d'Estudis Demogràfics l'exploració detallada de l'impacte recent de la immigració exterior, tant pel que fa a la seva inserció residencial com en la influència sobre la de la resta de la població.

L'enfocament demogràfic de l'estudi de la residència dona el paper agent principal a les llars. Són les llars les que, en cert sentit, trien les característiques dels seus habitatges, en funció de les seves necessitats i desitjos que es relacionen directament amb els seus trets demogràfics (edat i tipologia). La determinació demogràfica de les llars sobre les característiques dels seus habitatges s'exerceix en dos sentits: a partir del seu nombre o estructura (per exemple, l'existència de més o menys llars monoparentals, o de més o menys llars de joves) i a partir del seu comportament o preferències (l'opció pel lloguer o per la propietat, la preferència per habitatges unifamiliars o en bloc). Òbviament, cal tenir en compte que les estructures i els comportaments són dinàmics i poden canviar amb el temps. Identificar si la diferenciació per característiques demogràfiques té un caràcter estable (per exemple, perquè ser jove sempre va relacionat amb l'accés a un habitatge més petit, un efecte d'edat) o si és dinàmica (per exemple, perquè les llars velles actuals viuen en habitatges més petits, però no significa que les llars velles del futur hi visquin, efecte de generació) és una de les virtuts de l'anàlisi demogràfica que permet la seva aplicació a la planificació futura de necessitats.

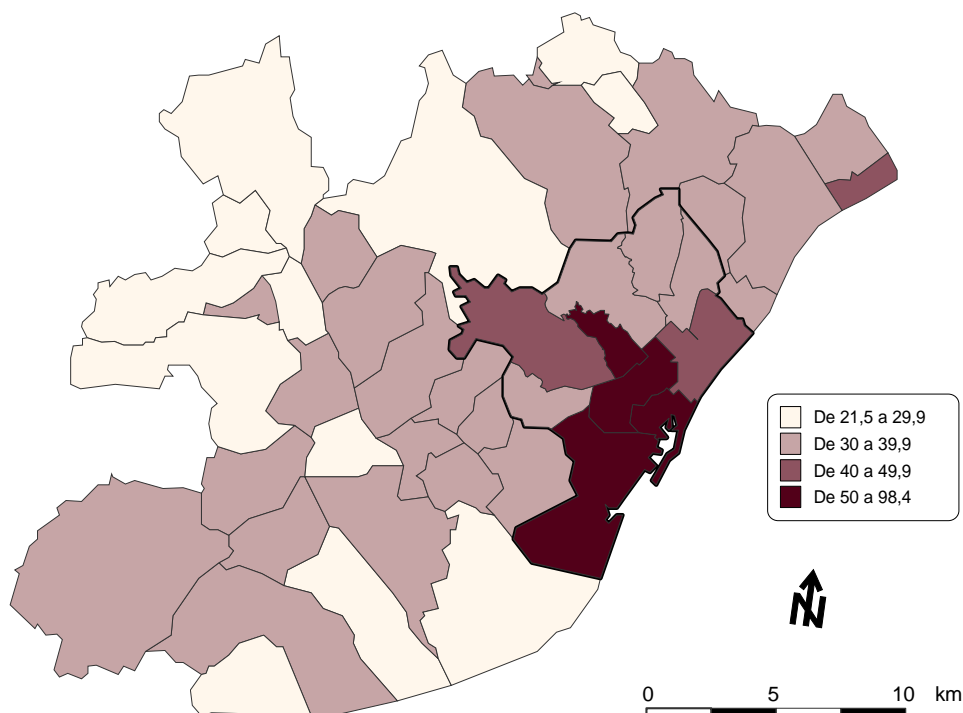
D'altra banda, a escala urbana o metropolitana la disponibilitat i la localització de l'oferta residencial intervé de manera decisiva en les possibilitats de què les llars portin a la pràctica les seves preferències (per exemple, si no hi ha prou habitatge de lloguer és difícil que puguin crear-se llars de joves adolescents, o les parelles joves hauran d'optar més per la propietat) i, sobretot, en la seva ubicació territorial (la preferència per l'habitatge unifamiliar haurà de satisfer-se als municipis metropolitans perifèrics). Per tant, l'anàlisi demogràfica de la residència en espais urbans ha de considerar línies de causalitat de diferent sentit entre població, habitatge i localització territorial.

En resum, el conjunt de 36 municipis metropolitans de Barcelona es pot interpretar com a l'àmbit territorial d'actuació d'un veritable sistema residencial urbà. Aquest sistema reuniria el conjunt de possibilitats de combinació de característiques demogràfiques, residencials i geogràfiques (tipus residencials, per exemple, habitatge de lloguer públic per a joves en centres urbans, habitatge unifamiliar perifèric de qualitat per llars madures d'elevat nivell econòmic). Estaria geogràficament localitzat (un tema d'anàlisi interessant seria la seva delimitació més exacta), seria intrínsecament dinàmic (els fluxos de mobilitat residencial es poden interpretar com a moviments de les llars entre tipus residencials) i subjecte a canvi temporal (les definicions de tipus residencials no serien estàtiques). La ciutat de Barcelona compliria tot un seguit de funcions importants dins del sistema residencial metropolità, considerant per una banda que no és un conjunt homogeni (incorpora diferents tipus o funcions residencials), en comparteix alguns tipus amb d'altres ubicacions metropolitanes, i hi ha funcions residencials urbanes que s'ubiquen majoritàriament fora dels seus límits administratius municipals. L'objecte de la resta de la present aportació és identificar, a manera d'aproximació ràpida, aquells trets distintius de la ciutat de Barcelona dins del que anomenem sistema residencial metropolità.

2. Antiguitat de l'habitatge

L'antiguitat mitjana de l'habitatge al municipi de Barcelona era de 49,3 anys el 2001, significativament per sobre dels municipis metropolitans de l'entorn. Al voltant del 75% dels habitatges presents a Barcelona s'havien construït abans de 1970. El 75% del parc metropolità construït abans de 1950 i el 80% de l'anterior a 1900 és a Barcelona. En els 35 municipis restants, excepte Montgat, cap supera la mitjana de 40 anys d'antiguitat del parc.

Mapa 1. Antiguitat mitjana de l'habitatge principal (en anys). Municipis PEM i districtes de Barcelona, 2001

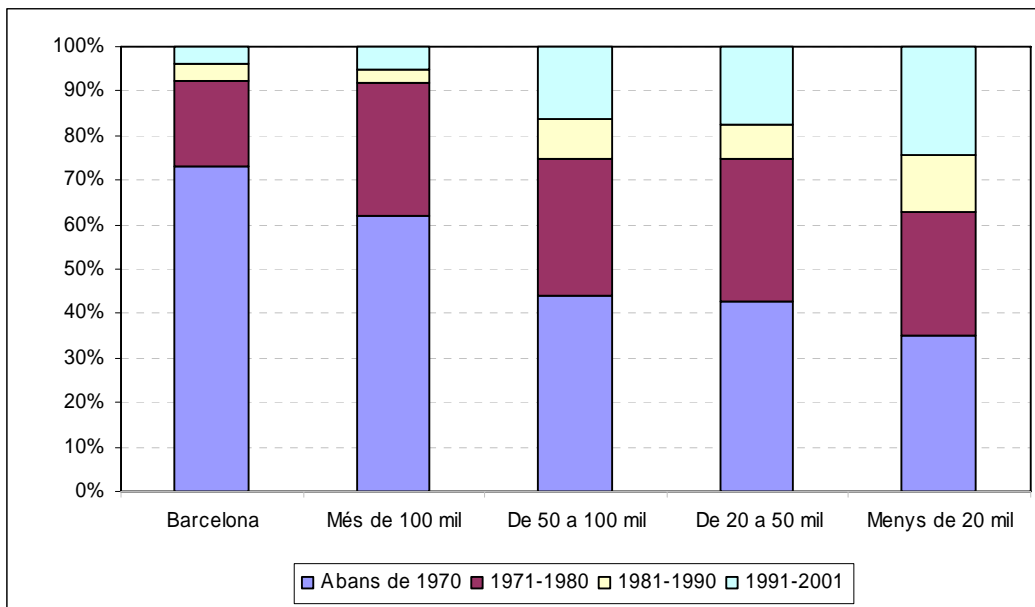

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

*Municipi de Barcelona: 49,3 anys.

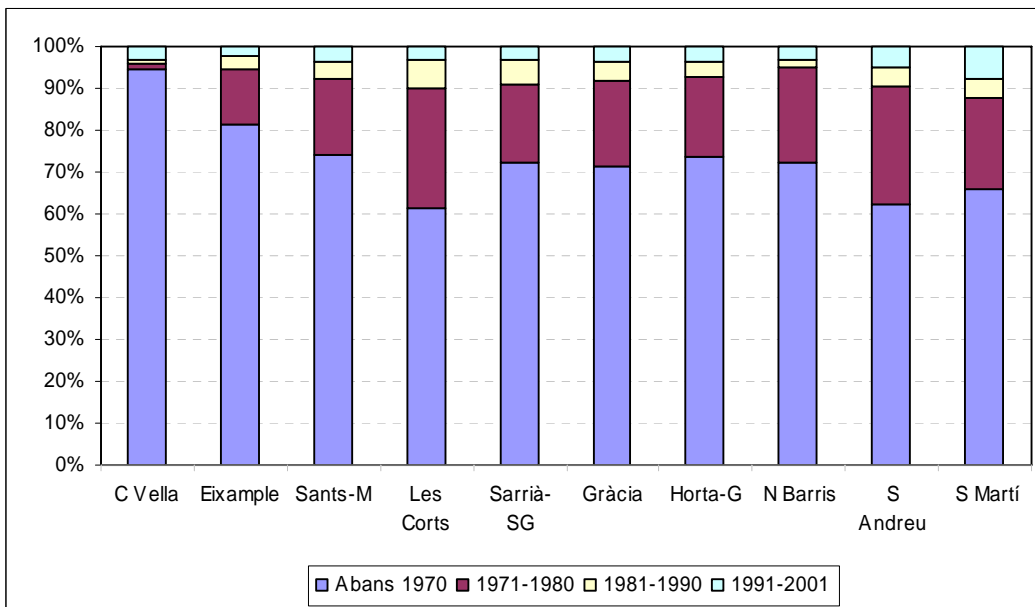
A l'interior de Barcelona existeix una certa heterogeneïtat, relacionada amb el procés històric de producció de l'espai edificat. El parc més antic se situa en els districtes centrals de Ciutat Vella (98 anys) i l'Eixample (61 anys), mentre que districtes com a Nou Barris (38 anys) o Les Corts (36 anys) se situen en el mateix nivell que municipis de la primera corona, com ara Badalona o l'Hospitalet de Llobregat. En resum, Barcelona està especialitzada en habitatge antic, localitzat sobretot en els districtes centrals del municipi.

Gràfic 1. Distribució de les llars segons l'any de construcció de l'habitatge principal per grandària de municipi. PEM, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Gràfic 2. Distribució de les llars segons l'any de construcció de l'habitatge principal per districtes. Barcelona, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

L'antiguitat de l'habitatge està directament associat a la de la llar. En general, en els habitatges més antics viuen llars velles (i llars de recent constitució). Barcelona, com a espai de concentració d'habitatges antics, concentra llars velles, i té un potencial important d'acollida de llars en estadis recents d'evolució. Aquesta associació pot resultar problemàtica si l'antiguitat de l'habitatge està associat a problemes de qualitat i l'edat de la llar implica cert nivell de fragilitat. Més de l'11% de totes les llars de Barcelona (67 mil en valors absoluts) estan encapçalades per una persona de més de 65 anys i resideix en un habitatge de més de 50 anys. Paral·lelament només el 2% són llars joves (persona principal < 35 anys) habitant habitatges recents (construïts després de 1980). A la resta de municipis contigus el primer percentatge no supera el 4% (només 17 mil llars) i el segon supera el 6%.

Taula 1. Antiguitat mitjana de l'habitatge principal (en anys) per edat de la persona de referència de la llar. Districtes de Barcelona, 2001

Districtes	Edat de la persona de referència de la llar (en anys)							Total
	< 25	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	>75	
Ciutat Vella	98,9	99,3	99,2	97,3	96,3	98,3	99,0	98,4
Eixample	65,4	63,5	60,9	57,1	58,5	62,1	66,3	61,4
Sants-Montjuïc	57,5	53,4	49,8	48,0	50,7	54,8	60,1	52,6
Les Corts	36,2	36,5	34,8	33,4	34,7	38,2	39,8	35,8
Sarrià-Sant Gervasi	43,1	41,3	40,6	40,5	41,4	44,2	47,0	42,4
Gràcia	56,8	55,2	52,0	47,5	49,4	56,0	60,3	53,3
Horta-Guinardó	37,4	36,8	36,3	36,7	37,7	40,1	42,2	38,1
Nou Barris	37,3	35,5	35,3	34,4	36,0	37,8	39,0	36,3
Sant Andreu	38,4	36,3	36,5	36,2	37,1	40,6	43,5	38,1
Sant Martí	46,8	41,9	40,0	38,9	41,5	45,0	49,7	42,5
Total BCN	42,9	39,1	39,3	39,1	41,5	46,1	51,5	49,3

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Taula 2. Antiguitat mitjana de l'habitatge principal (en anys) per tipus de llar. Districtes de Barcelona, 2001

Districtes	Uniper	Par. sense fills	Par. amb fills	Monoparentals	LL.	Total
Ciutat Vella	99,0	98,6	96,0	98,6	98,6	98,4
Eixample	65,3	60,4	56,1	61,2	64,1	61,4
Sants-Montjuïc	59,0	52,2	46,1	51,4	55,4	52,6
Les Corts	38,5	36,6	33,6	35,2	36,7	35,8
Sarrià-Sant Gervasi	44,6	42,4	39,9	42,5	43,8	42,4
Gràcia	57,6	53,6	46,9	52,4	56,2	53,3
Horta-Guinardó	40,0	38,4	36,0	38,4	39,4	38,1
Nou Barris	38,0	36,5	34,5	36,5	37,7	36,3
Sant Andreu	40,6	38,6	35,5	38,3	39,8	38,1
Sant Martí	48,4	42,3	37,8	43,0	44,5	42,5
Total BCN	49,0	41,2	36,6	43,2	45,9	49,3

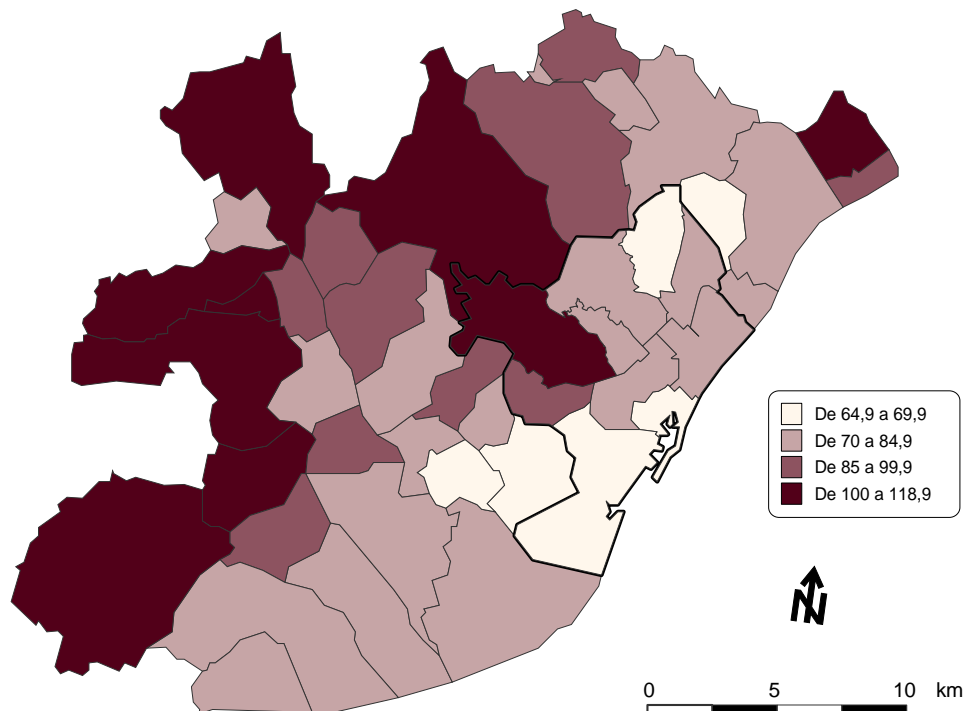
Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Pel que fa a les tipologies familiars, els habitatges recents són preferentment ocupats per llars formades per parelles, mentre que les llars monoparentals i unipersonals són més habituals en els habitatges antics. Per tant, a Barcelona és normal el binomi habitatge antic i aquestes darreres formes familiars, un 13,5%, mentre que el binomi habitatge recent i llars de parelles només reuneix el 4,6% de les llars. En l'entorn metropolità els percentatges són contraris: 3,4% i 14,0% respectivament.

3. La superfície de l'habitatge

La superfície mitjana de l'habitatge de Barcelona era de 77,1 metres quadrats el 2001, dada que se situa en un punt intermedi dels valors dels municipis propers. Prop del 30% dels habitatges tenien menys de 60 metres. Aquesta proporció era superior en els grans municipis de l'entorn proper, però clarament inferior en els petits municipis de creixement recent. Ara bé, Barcelona s'especialitza en habitatge gran en entorn de densitat.

Mapa 2. Superfície mitjana de l'habitatge principal (en m²). Municipis PEM i districtes de Barcelona, 2001

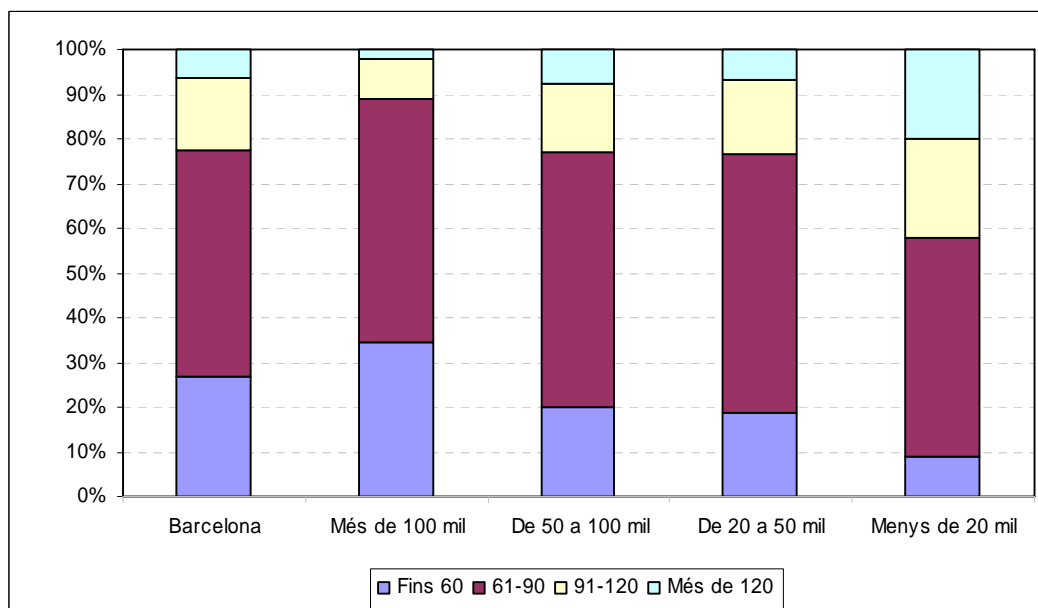

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

*Municipi de Barcelona: 77,1 m².

L'heterogeneïtat interna del municipi és important. Els extrems són Ciutat Vella (64,7 metres de mitjana), d'una banda, i Sarrià-Sant Gervasi (108,7 metres). Aquest districte conforma un eix que, juntament amb Les Corts, inclouria Sant Cugat del Vallès. En la banda baixa de superfícies (Nou Barris, Sant Andreu, Sants) s'assemblen a la situació dels municipis contigus de Santa Coloma de Gramenet, l'Hospitalet de Llobregat o Cornellà de Llobregat.

Gràfic 3. Distribució de les llars segons la superfície de l'habitatge principal (en m²) per grandària de municipi. PEM, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Taula 3. Superfície mitjana de l'habitatge principal (en m²) per edat de la persona de referència de la llar. Districtes de Barcelona, 2001

Districte	Edat de la persona de referència de la llar (en anys)							Total
	< 25	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	>75	
Ciutat Vella	60,4	62,0	67,0	68,1	66,1	63,8	63,3	64,7
Eixample	75,9	76,3	85,1	87,9	86,5	83,5	84,3	84,1
Sants-Montjuïc	65,1	67,1	72,2	73,7	70,6	68,0	66,1	69,8
Les Corts	83,4	79,6	88,5	93,4	92,0	87,3	84,8	88,6
Sarrià-Sant Gervasi	94,3	92,0	109,6	113,2	112,8	110,8	109,0	108,7
Gràcia	69,3	68,9	77,1	80,9	78,3	75,0	74,5	75,9
Horta-Guinardó	66,4	66,6	72,5	73,8	70,3	68,6	68,7	70,3
Nou Barris	62,9	64,3	68,1	69,2	66,8	64,9	64,3	66,3
Sant Andreu	67,3	69,4	74,7	75,6	72,4	70,9	70,4	72,4
Sant Martí	66,9	69,8	75,8	76,1	72,6	70,1	69,1	72,5
Total BCN	69,4	73,0	80,6	81,3	77,0	74,1	74,3	77,1

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

L'edat de les persones principals de les llars és sensible a la superfície de l'habitatge en què viuen. Les superfícies mitjanes per edat dibuixen una corba en forma de campana, de manera que els habitatges més grans tendeixen a ser ocupats per llars madures, mentre que els habitatges petits són ocupats per llars joves o per llars velles. Mentre que la propensió dels joves sembla un clar efecte de l'edat (a causa de que ocupen habitatges d'entrada, més accessibles), la propensió de les llars velles té un important component generacional, és a dir, que les llars velles ocupen habitatges petits perquè sempre les han ocupat en el passat, tenint en compte la relativa estabilitat residencial de les llars. Això apunta la possibilitat que les llars velles del futur tinguin una relació més favorable amb la superfície residencial i, doncs, la qualitat.

Taula 4. Superfície mitjana de l'habitatge principal (en m²) per tipus de llar. Districtes de Barcelona, 2001

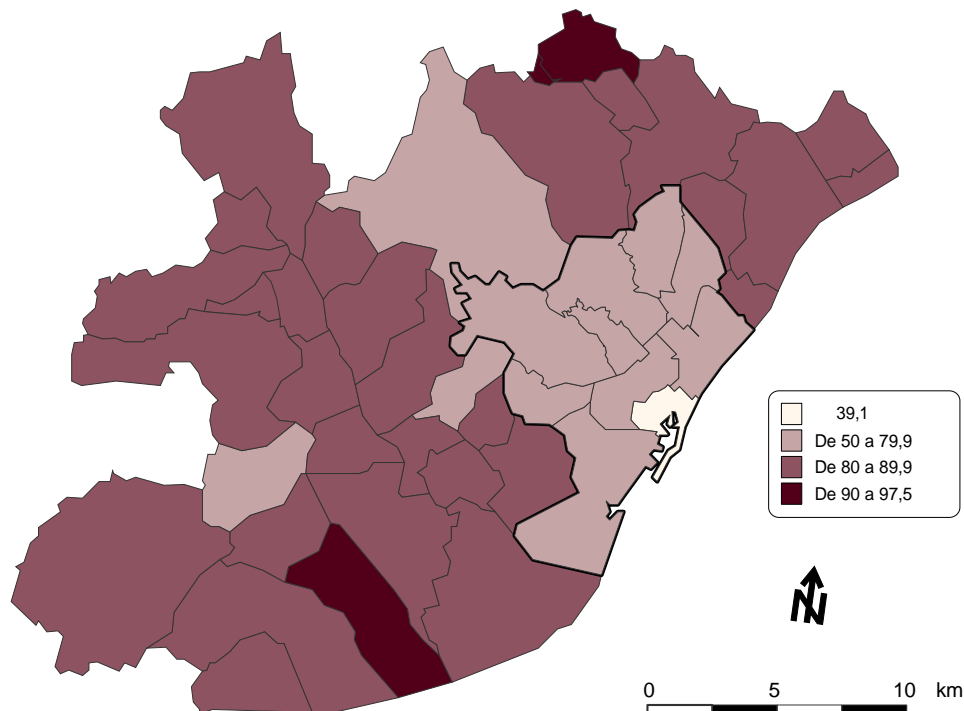
Districtes	Unipers.	Par.	sense Par. amb fills	Monoparentals	Ll. extenses	Total
Ciutat Vella	59,3	64,2	71,0	66,9	69,4	64,7
Eixample	77,6	82,4	90,5	86,4	86,6	84,1
Sants-Montjuïc	63,5	68,5	75,3	70,6	70,9	69,8
Les Corts	78,6	85,5	95,6	88,2	91,0	88,6
Sarrià-Sant Gervasi	93,1	105,8	119,7	109,6	115,2	108,7
Gràcia	68,4	73,5	83,5	78,3	79,5	75,9
Horta-Guinardó	65,0	68,0	74,1	69,9	73,4	70,3
Nou Barris	62,7	65,2	69,0	65,8	67,5	66,3
Sant Andreu	67,8	70,9	75,9	72,0	73,2	72,4
Sant Martí	67,0	70,7	76,8	72,5	73,5	72,5
Total BCN	70,1	74,2	81,7	77,0	79,2	77,1

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

4. El règim de tinença

Cal partir de la base que a Barcelona, com al conjunt de Catalunya i d'Espanya, predomina la propietat com a règim d'accés als habitatges. En aquest marc, la intensitat de la presència del lloguer pot servir com a indicador de comportaments diferenciats. En aquest sentit, Barcelona es caracteritza clarament per la important presència del lloguer. El 28,4% dels habitatges són de lloguer, molt per sobre dels nivells normals de la resta de municipis metropolitans. El 74% de tots els habitatges de lloguer dels municipis PEM estan localitzats al municipi de Barcelona.

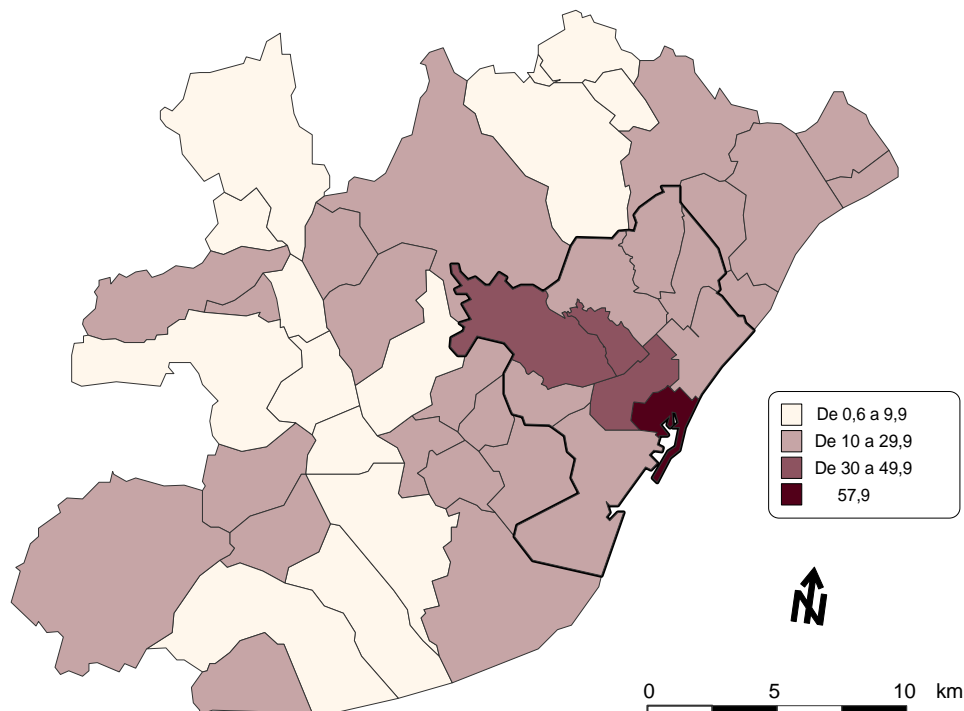
Mapa 3. Percentatge de llars que viuen en règim de propietat. Municipis PEM i districtes de Barcelona, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

* Municipi de Barcelona: 68,2% de les llars viuen en propietat.

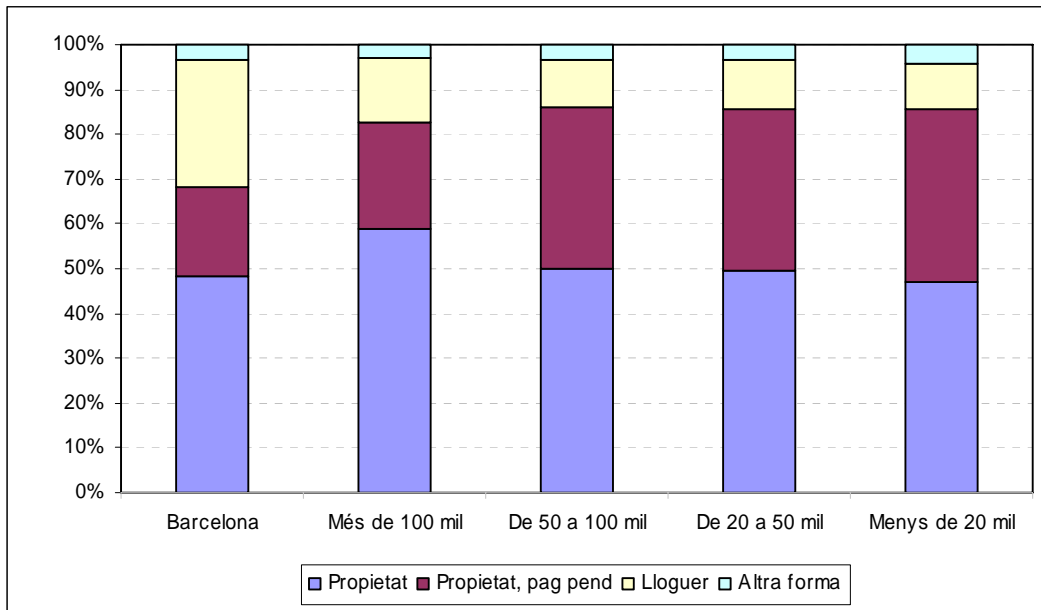
Mapa 4. Percentatge de llars que viuen en règim de lloguer Municipis PEM i districtes de Barcelona, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

* Municipi de Barcelona: 28,4% de les llars viuen de lloguer.

Gràfic 4. Distribució de les llars segons el règim de tinença de l'habitatge principal per grandària de municipi. PEM, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

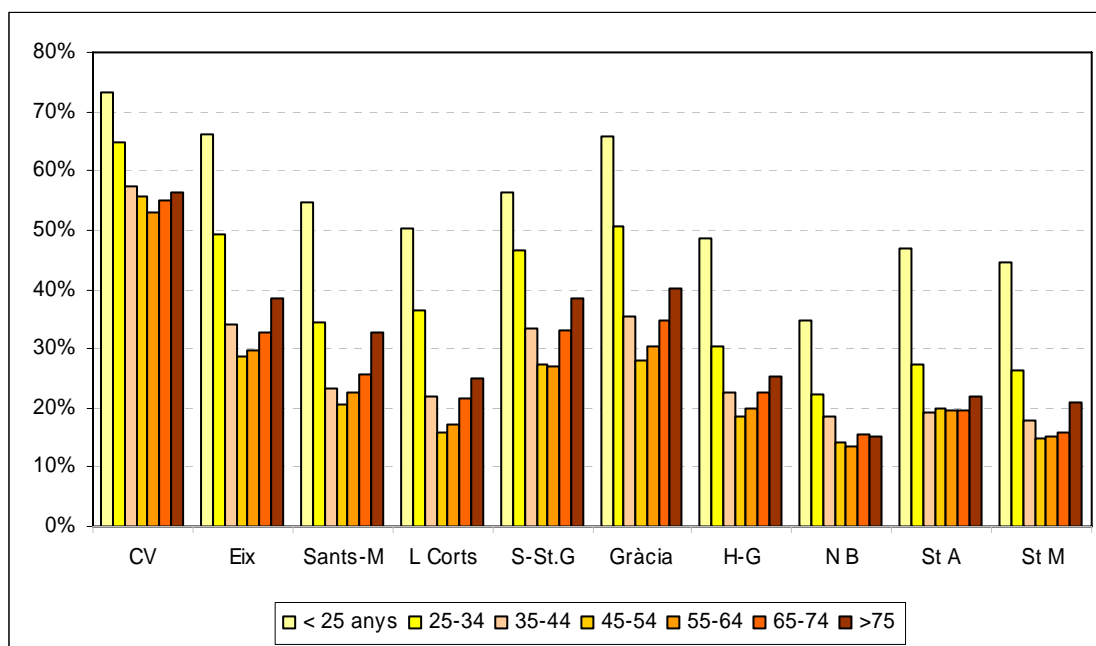
A l'interior del municipi de Barcelona existeix una important heterogeneïtat. A Ciutat Vella el 58% de les llars viuen en lloguer; l'Eixample, Gràcia i Sants-Montjuïc es mouen entorn al 35%. En la banda baixa, Nou Barris i Sant Martí presenten percentatges inferiors al 20%, similars als de l'entorn metropolità. Es dedueix que el lloguer de Barcelona és una resta del passat, quan aquesta forma de tinença era àmpliament majoritària. Per tant, la presència intensa de lloguer va associada a un parc antic i, doncs, una a edat mitjana avançada dels ocupants.

Taula 5. Percentatge de llars que viuen en règim de lloguer per edat de la persona de referència. Districtes de Barcelona, 2001

Districtes	Edat de la persona de referència de la llar (en anys)							Total
	< 25	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	>75	
Ciutat Vella	73,3	64,8	57,5	55,6	53,1	55,1	56,4	57,9
Eixample	66,2	49,1	34,1	28,8	29,8	32,7	38,6	35,6
Sants-Montjuïc	54,8	34,3	23,2	20,6	22,7	25,8	32,7	26,8
Les Corts	50,3	36,5	21,9	15,7	17,1	21,6	25,0	21,9
Sarrià-Sant Gervasi	56,5	46,5	33,4	27,2	27,1	33,2	38,6	33,7
Gràcia	65,8	50,5	35,6	28,1	30,4	34,8	40,1	36,8
Horta-Guinardó	48,5	30,5	22,7	18,4	19,8	22,6	25,4	23,3
Nou Barris	34,8	22,3	18,6	14,2	13,6	15,5	15,3	16,8
Sant Andreu	46,8	27,4	19,3	20,0	19,7	19,6	22,0	21,6
Sant Martí	44,5	26,5	18,0	14,8	15,0	15,9	20,9	18,7
Total BCN	39,5	25,1	19,7	16,3	17,0	20,5	26,8	28,4

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Gràfic 5. Llars que viuen en règim de lloguer per edat de la persona de referència. Districtes de Barcelona, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Efectivament, acostumen a viure en lloguer llars velles i, també, llars joves. En el cas de Barcelona, com que el lloguer és majoritàriament testimoni d'una situació antiga, a través del sistema de renda limitada, la presència de llars velles és molt important. Tanmateix, s'apunta l'opció del lloguer com a una via d'inserció residencial dels joves a Barcelona. Pel que fa a les tipologies familiars, la principal conclusió és que hi ha una clara absència de les parelles en el lloguer (excepte a Ciutat Vella), tot i que la propietat és el règim majoritari sigui quin sigui el tipus de la llar.

Taula 6. Percentatge de llars que viuen en règim de lloguer per tipus. Districtes de Barcelona, 2001

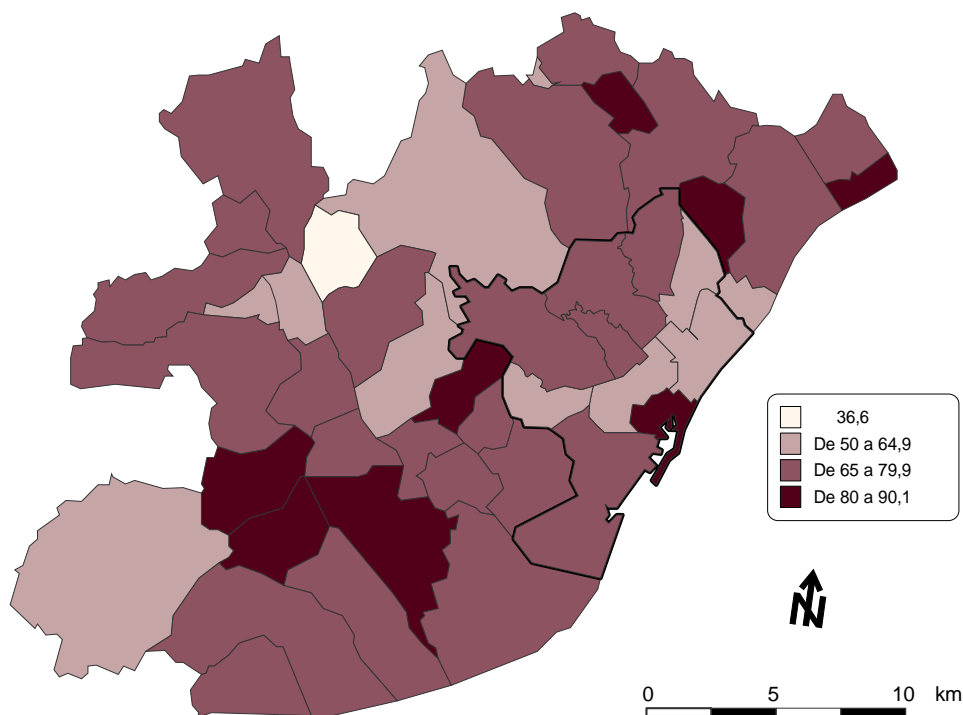
Districtes	Uniper	Par.	sense Par.	amb fills	Monoparental	Ll. extenses	Total
Ciutat Vella	61,0	52,6	48,0	56,8	63,3	57,9	
Eixample	43,3	33,5	23,3	36,6	43,4	35,6	
Sants-Montjuïc	35,1	24,4	16,3	26,1	36,5	26,8	
Les Corts	31,1	21,7	14,0	22,8	26,7	21,9	
Sarrià-Sant Gervasi	44,4	34,3	23,7	34,4	34,8	33,7	
Gràcia	46,4	36,7	23,2	36,4	41,6	36,8	
Horta-Guinardó	31,2	22,5	15,4	26,1	29,8	23,3	
Nou Barris	20,8	14,3	11,8	20,0	25,2	16,8	
Sant Andreu	26,9	19,7	14,5	28,0	31,0	21,6	
Sant Martí	26,3	16,4	11,5	20,2	26,8	18,7	
Total BCN	31,1	18,3	12,1	24,1	29,4	28,4	

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

5. Accessibilitat

El cens recull una variable específica sobre accessibilitat de l'habitatge per a persones amb mobilitat reduïda que incorpora elements de distribució interna de l'habitatge, accés a l'entrada de l'edifici i disponibilitat d'ascensor en edificis multifamiliars. Un 69,4% de les llars del municipi de Barcelona viuen en un edifici amb problemes d'accessibilitat, és a dir, més de 2 llars de cada 3. No és especial el municipi de Barcelona en aquest aspecte, ja que en la resta de municipis estudiats un 72% de les llars habiten domicilis no accessibles.

Mapa 5. Percentatge de llars que viuen en edificis amb problemes d'accessibilitat. Municipis PEM i districtes de Barcelona, 2001

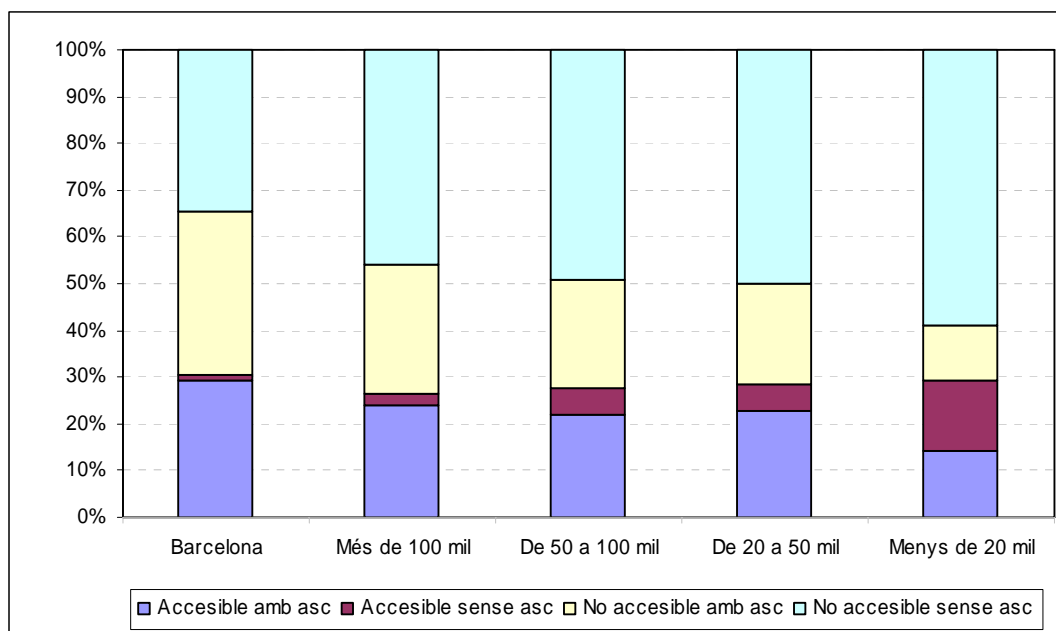

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

* Municipi de Barcelona: 69,4% de les llars viuen en edificis amb problemes d'accessibilitat.

Les diferències internes en el municipi de Barcelona són evidents. A Ciutat Vella el 90% dels habitatges principals censats tenien aquest problema. La majoria de districtes se situen al voltant d'un nivell del 70%. Només Les Corts se situa just per sobre del 50%. La variable accessibilitat està relacionada amb l'antiguitat de l'habitatge (els habitatges més antics tendeixen a ser menys accessibles). Lògicament, la densitat urbanística i la presència d'edificis multifamiliars influeixen en els problemes d'accessibilitat.

Gràfic 6. Distribució de les llars segons l'accessibilitat a l'edifici on es troba l'habitatge principal per grandària de municipi. PEM, 2001

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Taula 7. Percentatge de llars amb problemes d'accessibilitat a l'edifici on es troba l'habitatge principal per edat de la persona de referència. Districtes de Barcelona, 2001.

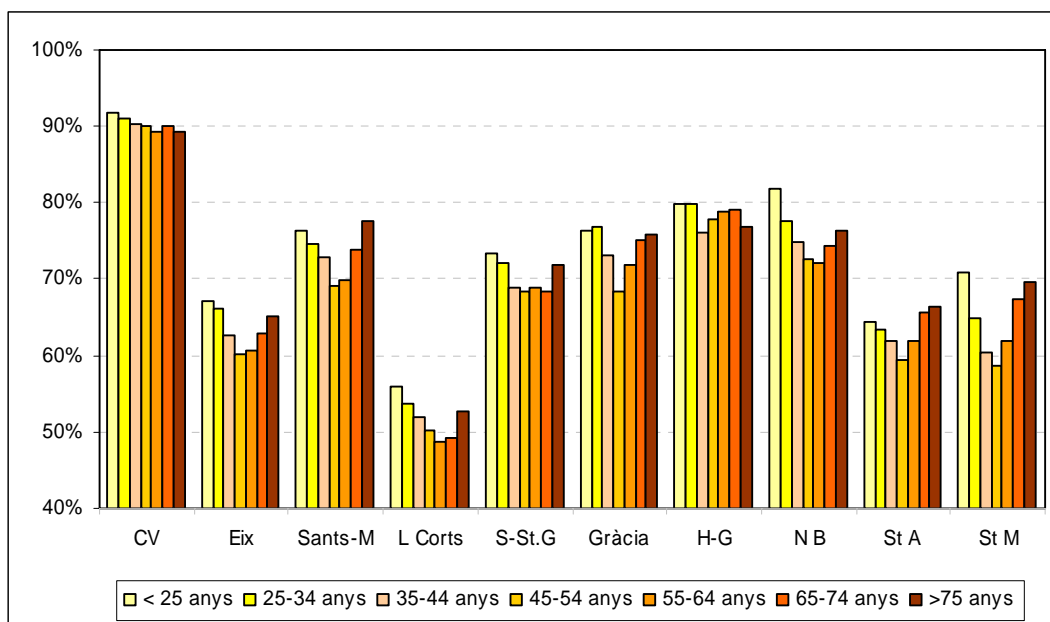
Districtes	Edat de la persona de referència de llar (en anys)						Total	
	< 25	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74		>75
Ciutat Vella	91,7	91,1	90,2	90,1	89,2	90,1	89,3	90,1
Eixample	67,1	66,1	62,6	60,2	60,6	62,9	65,3	62,9
Sants-Montjuïc	76,3	74,6	72,9	69,0	69,9	73,8	77,6	72,9
Les Corts	55,9	53,6	51,9	50,2	48,7	49,3	52,8	50,9
Sarrià-Sant Gervasi	73,4	72,2	68,8	68,4	68,8	68,4	72,0	69,6
Gràcia	76,4	76,9	73,0	68,4	71,9	75,0	75,9	73,4
Horta-Guinardó	79,8	79,7	76,1	77,7	78,8	79,0	77,0	78,1
Nou Barris	81,7	77,7	74,8	72,6	72,2	74,4	76,4	74,7
Sant Andreu	64,4	63,3	61,9	59,4	61,8	65,8	66,4	62,8
Sant Martí	70,9	64,9	60,3	58,7	61,9	67,4	69,5	63,5
Total BCN	74,9	72,2	68,4	66,1	67,7	70,6	72,1	69,4

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

No existeix una relació especial amb l'edat de la llar. El problema de la falta d'accessibilitat és general i poc sensible a la situació demogràfica. Es tracta doncs, d'una característica residencial estructural poc seleccionable en les estratègies de decisió individuals. Tanmateix, òbviament, s'ha de tractar d'un problema tangible per les llars més fràgils, com ara les llars encapçalades per persones grans. Un 20% de totes les llars de Barcelona tenien una persona gran al front i vivien en un habitatge no accessible, un total de 130 mil llars. De persones principals amb més de 75 anys hi havia 60 mil llars en aquesta situació.

Tot i que, com hem dit, la falta d'accessibilitat és estructural hi ha una lleugera tendència a que les llars no tradicionals i fràgils estiguin més presents en habitatges amb aquest problema. Dins d'aquesta perspectiva, es pot considerar com a una situació extrema el fet que persones soles de més de 65 anys visquin en habitatge amb problemes d'accessibilitat (55 mil llars a Barcelona), en el cas que aquestes persones arribin a presentar dificultats de mobilitat.

Gràfic 7. Percentatge de llars amb problemes d'accessibilitat a l'edifici on es troba l'habitatge principal per edat de la persona de referència. Districtes de Barcelona, 2001.

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Taula 8. Percentatge de llars amb problemes d'accessibilitat a l'edifici on es troba l'habitatge principal per edat tipus. Districtes de Barcelona, 2001.

Districtes	Uniper	Par.	sense Par. amb fills	Monoparentals	Ll. extenses	Total
Ciutat Vella	90,4	89,7	89,2	90,2	90,5	90,1
Eixample	66,0	62,5	59,0	61,9	64,7	62,9
Sants-Montjuic	77,4	72,4	68,7	72,0	74,4	72,9
Les Corts	53,8	49,8	49,2	51,7	51,1	50,9
Sarrià-Sant Gervasi	72,0	69,5	67,5	70,8	69,3	69,6
Gràcia	75,4	73,9	69,9	73,1	75,1	73,4
Horta-Guinardó	78,6	79,0	77,9	77,4	76,6	78,1
Nou Barris	76,5	74,4	73,2	74,7	75,9	74,7
Sant Andreu	65,6	63,8	60,9	62,7	62,1	62,8
Sant Martí	68,7	64,0	58,7	63,3	65,9	63,5
Total BCN	72,7	69,5	66,0	69,0	71,0	69,4

Font: elaboració a partir del Cens de Població i Habitatges de 2001.

6. Conclusions

El municipi de Barcelona no és un conjunt homogeni pel que fa a les condicions d'inserció residencial de la població, ni pot ser totalment aïllat en l'anàlisi del seu context metropolità, perquè hi ha funcions residencials que no són ofertes pel municipi i d'altres que són compartides amb d'altres. Per tant, cal considerar el funcionament residencial de Barcelona dins d'un conjunt més ampli que funciona a mena de sistema urbà residencial.

Certs elements són compartits, com ara la densitat urbanística (compartida amb la primera corona) D'altres mostren una elevada heterogenitat interna dins del municipi, per exemple, la superfície (i d'altres trets de qualitat), tot i que sí es pot considerar una certa especialització en habitatge de qualitat en context dens, que es relaciona actualment amb un perfil envellit, en procés de substitució.

Alguns trets són específics del municipi de Barcelona i serveixen per a configurar un seguit de tipus o funcions residencials en què Barcelona és imprescindible per a la dinàmica del sistema. Resumint se'n poden considerar tres: localització central, antiguitat del parc i especialització en lloguer, en combinació amb un perfil demogràfic envellit. Això és important de cara a un futur no llunyà. A curt i mig termini es produirà, millor dit ja s'està produint, un procés de substitució de població sobre la base residencial esmentada. Caldrà estudiar quin nou perfil demogràfic es configurarà.